

datum: 10 juni 2024

Resultaten bevraging SDG's en lokaal mondiaal beleid 2024

INHOUD

1.	Over de bevraging	1
2.	Lokaal mondiaal beleid	1
2.1.	Personeelsinzet en uitgaven	1
2.2.	Mondiale adviesraad	2
2.3.	Mondiale subsidiereglementen.....	4
2.4.	LMB in de volgende legislatuur: uitdagingen en prioriteiten.....	5
3.	SDG's.....	6
4.	Ondersteuning door de VVSG.....	7

1. Over de bevraging

In maart-april 2024 nam de VVSG een bevraging af om zicht te krijgen op het **lokaal mondiaal beleid (LMB)** van de Vlaamse lokale besturen en de manier waarop zij aan de slag gaan met de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** (Sustainable Development Goals, SDG's). We peilden eveneens naar de tevredenheid over de dienstverlening die de VVSG ter zake aanbiedt.

58 lokale besturen namen deel, maar het aantal respondenten per vraag varieert doordat ze niet allemaal alle vragen beantwoordden. Deze **responsgraad is te laag om uitspraken te kunnen doen voor alle Vlaamse lokale besturen**. Bovendien is het aannemelijk dat de respondenten voornamelijk besturen zijn die een actief LMB voeren, wat de resultaten beïnvloedt. **De resultaten geven wel indicaties van tendensen inzake het LMB en de SDG-werking van de Vlaamse lokale besturen**

De resultaten worden gebruikt om **ons aanbod beter af te stemmen op de noden** van de lokale besturen en om goede praktijken te verzamelen, maar ook om indicatoren op te volgen van en te rapporteren over onze Vlaamse en federale subsidieprogramma's.

Meer informatie over deze bevraging, over LMB of de SDG's? Contacteer internationaal@vvsg.be.

2. Lokaal mondiaal beleid

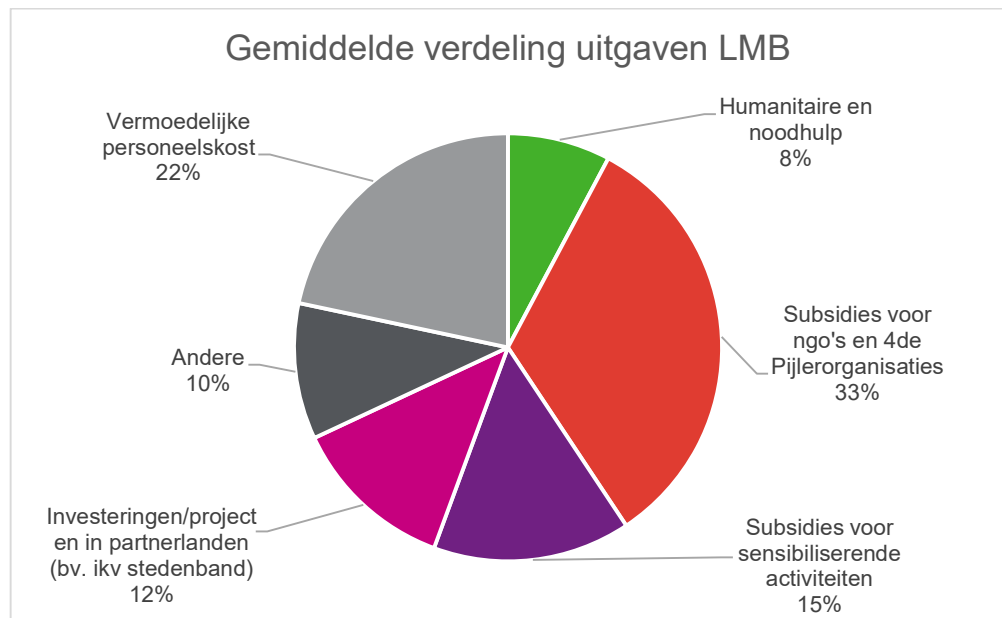
2.1. Personeelsinzet en uitgaven

Op basis van de gegevens van 44 lokale besturen, bedraagt de **personeelsinzet** voor mondiaal beleid gemiddeld 0,69 VTE. De mediane personeelsinzet ligt veel lager, op 0,40

VTE, wat verklaard kan worden door uitschieters. De centrumsteden en de gemeenten met een stedenband zetten aanzienlijk meer personeel in, van 1 tot 4 VTE, terwijl het bij kleine gemeenten doorgaans gaat om een ambtenaar die enkele uurtjes per week aan mondiaal beleid besteedt. Lokale besturen die geen personeel inzetten voor mondiaal beleid zijn hier niet meegeteld.

Hetzelfde geldt voor de **uitgaven**: waar dit bij de centrumsteden varieert van 100.000 tot 700.000 euro, gaat het bij de kleinere gemeenten vaak om beperkte budgetten. Dit vertaalt zich in een gemiddelde uitgave van 120.739 € en een mediane uitgave van 50.000 € (n=38). Let wel: personeelskosten zijn hier inbegrepen. Van deze 120.739 € gaat gemiddeld 8% naar humanitaire en noodhulp, 33% naar subsidies voor ngo's en 4de pijlerorganisaties, 15% naar subsidies voor sensibiliserende activiteiten, 12% naar investeringen of projecten in partnerlanden en 10% naar 'andere'. De vermoedelijke gemiddelde personeelskost, berekend door de som van deze bedragen af te trekken van de totale gemiddelde uitgaven inclusief personeelskost, bedraagt dan 26.179 € of 22% van het totale budget voor LMB.

Onderstaande grafiek toont de procentuele **verdeling** van de gemiddelde uitgaven per aspect van lokaal mondiaal beleid.

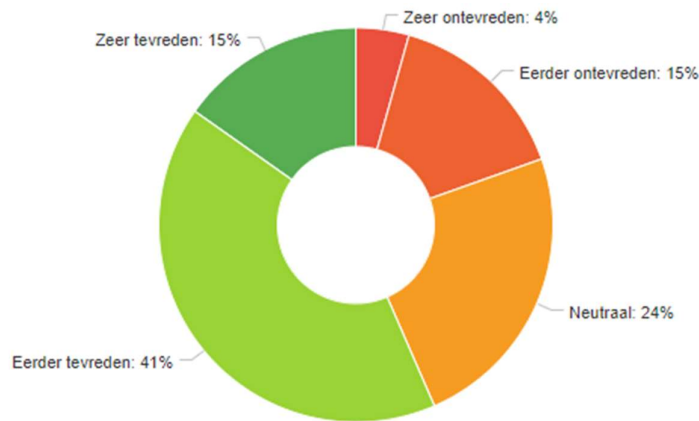

2.2. Mondiale adviesraad

Burgerparticipatie is trending, en dan vooral de meer innovatieve vormen zoals burgerpanels, burgerbegrotingen, digitale democratie en 'right to challenge'. Tegelijkertijd

liggen 'klassieke' vormen van participatie, zoals de adviesraden, onder vuur. Dat geldt zeker en vast ook voor de mondiale raad¹.

Gevraagd naar de tevredenheid over de werking van de mondiale adviesraad, antwoordde 56% van de lokale besturen die een mondiale adviesraad heeft (n=46), dat zij tevreden of zeer tevreden zijn over de werking ervan, 15% is eerder ontevreden en 4% zeer ontevreden. Verschillende lokale besturen hebben hun mondiale adviesraad hervormd, zijn dat van plan of geven aan dat daar nood aan is.

In de toelichtingen die de respondenten bij deze vraag gaven, motiveerden zij hun antwoord als volgt:

Tevreden	Ontevreden
Communiqueert, sensibiliseert en bevordert participatie door het middenveld te verenigen en samenwerking te faciliteren	Bereikt inwoners onvoldoende
Trekt nieuwe vrijwilligers aan en is inclusief	Slaagt er niet in om nieuwe mensen aan te trekken en is onvoldoende divers
Staat open voor vernieuwing	Is behoudsgezind
Veel en vernieuwende acties, regelmatige en onderbouwde adviezen	Weinig initiatieven en klassieke manier van werken
Gedreven leden	Afwachtende leden die vooral lid zijn om subsidies te krijgen voor eigen project
Werkt zelfstandig, onafhankelijk en transversaal	Leunt te veel op ambtenaar, beslist over eigen subsidiedossiers en werkt verkokerd

De aanwezigheid van de bevoegde schepen op vergaderingen van de mondiale adviesraad wordt soms positief, soms negatief bevonden. Sommige gemeenten wensen

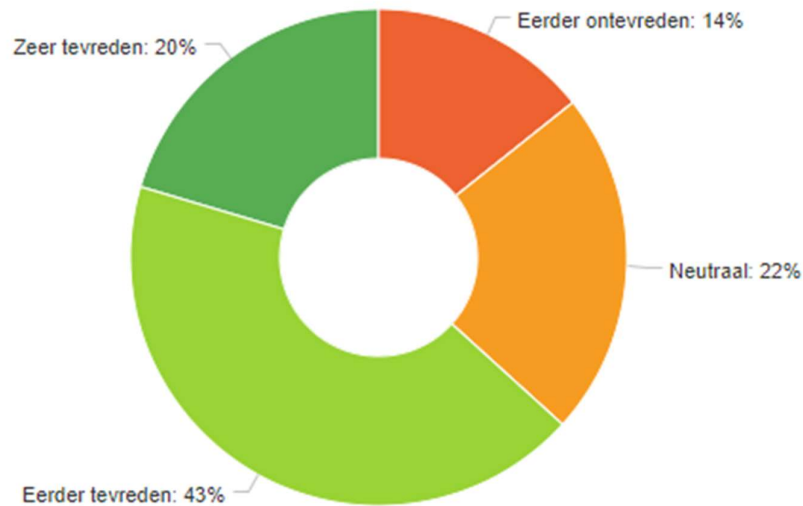
¹ Er bestaan verschillende benamingen voor de mondiale raad, zoals GROS (gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking), GRIS (gemeentelijke raad voor internationale samenwerking), Wereldraad, enzovoort.

meer betrokkenheid van de schepen, anderen vinden dat haar/zijn aanwezigheid de onafhankelijkheid van de raad in het gedrang brengt, ook al heeft zij/hij geen stemrecht.

2.3. Mondiale subsidiereglementen

Een belangrijk aspect van het mondiaal beleid van een gemeente zijn de mondiale subsidiereglementen, bijvoorbeeld voor vierdepijlerorganisaties en ngo's, sensibilisering, wereldburgerschapeducatie, internationale stages en inleefreizen, humanitaire hulp, enzovoort. De tevredenheid over de subsidiereglementen ligt iets hoger dan die over de adviesraden, met 14% van de respondenten (n=49) die aangeeft eerder ontevreden te zijn over zijn subsidiereglement(en). Lokale besturen die geen mondiale subsidiereglement(en) hebben, zijn niet in deze cijfers meegerekend.

Hoe tevreden ben je over je subsidiereglement(en) voor mondiale projecten en acties?

In de toelichtingen die de respondenten bij deze vraag gaven, motiveerden zij hun antwoord als volgt.

Tevreden	Ontevreden
Duidelijk	Te ingewikkeld: ingewikkeld puntensysteem, veel verschillende subsidiereglementen met te kleine toelagen, veel red tape, taalkundig, ...
Bereikt de doelgroepen (NGO's, 4 ^{de} pijlers, werkingsmiddelen,	Bereiken de doelgroepen niet, te weinig gekend

projectsubsidies, humanitaire hulp, inleefreizen en stages, ...)	
Bereikt de doelstellingen	Bereiken hun doelen niet
Onlangs geëvalueerd en geactualiseerd	Verouderd (terminologie en taalgebruik, procedure, ...)
GROS beoordeelt dossiers objectief, adviseert CBS, CBS neemt beslissing	Leden adviesraad beslissen over eigen dossier
	Te klein budget

Verscheidende respondenten gaven aan dat ze onlangs hun subsidiereglement hebben doorgelicht en geactualiseerd of dat van plan zijn.

2.4. LMB in de volgende legislatuur: uitdagingen en prioriteiten

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2024, peilde de bevraging naar de belangrijkste uitdagingen en thematische prioriteiten wat betreft LMB. Uit de rangschikking van de respondenten blijken de grootste uitdagingen zich te situeren op vlak van **interne versterking van het mondiaal beleid** (via budget, personeelsinzet, meerjarenplan, visieontwikkeling, etc.) en **dienstoverschrijdend samenwerken** aan mondiale thema's.

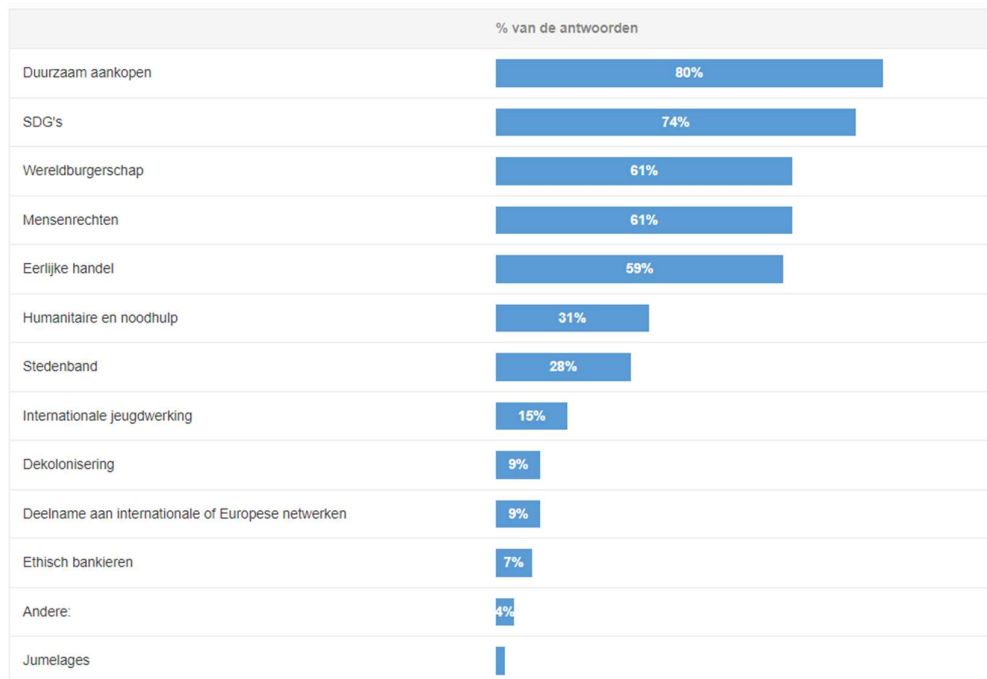
	% van de antwoorden	%
Interne versterking van mondiaal beleid (via budget, personeelsinzet, organigram, meerjarenplan, visieontwikkeling, ...)		27%
Dienstoverschrijdend samenwerken aan mondiale thema's		23%
De mondiale adviesraad versterken		17%
Lokale mondiale initiatieven door burgers, 4de Pijlerorganisaties en ngo's ondersteunen (subsidierglementen, selectieprocedure, opvolging, sensibilisering)		16%
Intergemeentelijk samenwerken aan mondiale thema's		12%
Andere:		4%

N 53

In de toelichting die de respondenten bij hun antwoorden gaven, wordt regelmatig de versterking van het interne draagvlak, bij collega's en op politiek niveau, vermeld als uitdaging. Dat interne draagvlak is nodig om het mondiaal beleid op een geloofwaardige manier naar de inwoners uit te dragen. Daarnaast beschouwen de respondenten samenwerking over diensten heen, met buurgemeenten en met inwoners als belangrijke hefboomen voor een mondiaal beleid met impact. Duurzaam aankopen en eerlijke handel zijn bijvoorbeeld thema's bij uitstek waar dienstoverschrijdende samenwerking, in dit geval met de aankoopdienst, onontbeerlijk is. Zeker voor kleinere gemeenten met

beperkte personeelsinzet en budget, is samenwerking noodzakelijk om impact te kunnen hebben.

Gevraagd naar wat de prioritaire thema's moeten zijn in de volgende legislatuur, antwoordden de respondenten dat duurzaam aankopen en de SDG's speerpunten moeten zijn, gevolgd door wereldburgerschap, mensenrechten en eerlijke handel. Minder belangrijke thema's zijn jumelages, ethisch bankieren en dekolonisering. Wereldburgerschap werd door verschillende respondenten aangeduid als de sleutel om tot gedragsverandering te komen en vooruitgang te boeken inzake andere aspecten van lokaal mondiaal beleid.

N 54

3. SDG's

De Vlaamse lokale besturen zijn internationale voortrekkers wat betreft de lokale implementatie van de SDG's. Steeds meer lokale besturen stemmen hun beleidsplanningsproces af op de SDG's. Zo zegt maar liefst 60% van de respondenten dat ze de SDG's gaan gebruiken als kapstok voor hun omgevingsanalyse en meerjarenplan, en ongeveer 40% dat ze de SDG's monitoren en VVSG's SDG-toets gebruiken.

Hoe stemt jouw bestuur het beleidsplanningsproces af op de SDG's?

N 57

Deze resultaten liggen heel wat hoger dan vorig jaar, met zelfs een verdubbeling van het aantal lokale besturen dat de SDG's monitort. Bovendien is het aantal respondenten dat 'weet ik niet' antwoordt bij elk van deze resultaten lager dan vorig jaar. Dit kan verklaard worden door het feit dat de lokale verkiezingen en het bijhorende beleidsplanningsproces toen nog niet zo dichtbij waren als nu. Het toont echter duidelijk aan dat de Vlaamse lokale besturen een bewuste keuze maken voor de SDG's.

4. Ondersteuning door de VVSG

De **tevredenheid** over de ondersteuning die de VVSG biedt is over het algemeen groot. Zo'n 60% (n=57) van de respondenten vindt dat onze ondersteuning bijdraagt tot de integratie van de SDG's in hun beleid, terwijl 66% vindt dat onze ondersteuning bijdraagt tot de versterking van hun mondiaal beleid. Deze cijfers liggen in de lijn van die van vorige jaren. Daarnaast is er een relatief groot aantal respondenten die 'neutraal' antwoorden en slechts een hele kleine groep die 'oneens' antwoordt. Als we kijken naar de toelichting die zij bij hun antwoord geven, komt vaak terug dat er onvoldoende draagvlak is binnen hun organisatie –en dan vooral op politiek niveau – om in te zetten op de SDG's en/of LMB. De tevredenheid over de ondersteuning die wij bieden ter versterking van internationale partnerschappen lijkt iets lager te liggen, maar de groep die 'NVT/weet ik niet' antwoordt is hier veel groter, omdat veel respondenten geen internationale partnerschappen hebben.

N 57

N 55

Gevraagd naar hoe de VVSG het mondiaal beleid kan ondersteunen, vermelden heel wat respondenten de klassieke manier waarop wij nu al ondersteuning bieden, namelijk door uitwisseling en netwerking te faciliteren, goede praktijken te verzamelen en te verspreiden en vormingen aan te bieden. Daarnaast kwamen een aantal specifieke noden naar boven. Zo vermelden de respondenten dat zij ondersteuning wensen inzake:

- Visie-ontwikkeling
- Innovatie in LMB
- Design thinking
- Hoe reageren op actuele gebeurtenissen
- Politieke draagvlak versterken met getuigenissen van lokale politici
- Wereldburgerschap, ook voor volwassenen
- Dynamisering adviesraad